

แนวทางการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
ในการดำเนินงานของกรมควบคุมมลพิษ
(ฉบับปรับปรุงเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๗)

แนวทางการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการดำเนินงานของกรมควบคุมมลพิษ

๑. หลักการและเหตุผล

กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมควบคุมมลพิษกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๕ กำหนดให้กรมควบคุมมลพิษมีภารกิจเกี่ยวกับการควบคุม กำกับ ดูแล อำนวยการ ประสานงาน ติดตาม และประเมินผลเกี่ยวกับการคุ้มครองและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยมีหน้าที่และอำนาจในการจัดทำนโยบาย แผน และมาตรการด้านการจัดการมลพิษ กำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมและมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด ติดตาม ตรวจสอบ เผื่อระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อม และจัดทำรายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศ พัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการจัดการมลพิษ ประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ ประสานการดำเนินการ เพื่อฟื้นฟูพื้นที่ปนเปื้อนมลพิษ ดำเนินการเรื่องร้องทุกข์ด้านมลพิษ รวมทั้งดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ด้านการควบคุมมลพิษ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการกิจดังกล่าวให้บรรลุเป้าประสงค์ขององค์กร “เพื่อเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติและกำหนดทิศทางการปฏิบัติการกิจ ขององค์กรให้ไปสู่วิสัยทัศน์และเป้าหมายขององค์กร และการสื่อสาร ทำข้อตกลงร่วมกันระหว่างหน่วยงานในองค์กรและบุคลากร ให้ร่วมกันปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย ที่วางไว้” และเป็นไปตามค่านิยมขององค์กร “ถูกต้อง ทันสมัย โปร่งใส ใส่ใจประชาชน” กรมควบคุมมลพิษ จึงให้ความสำคัญกับการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยกำหนดให้การสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเป็นหนึ่งในกลยุทธ์ตามแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) และกำหนดแนวปฏิบัติในการเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกรมควบคุมมลพิษขึ้น

๒. กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญ

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หมายถึง ผู้ที่ได้รับผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบ ทั้งทางตรงและทางอ้อมจากการดำเนินงานของกรมควบคุมมลพิษ ซึ่งกรมควบคุมมลพิษมีกลุ่ม ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญ ดังนี้

- (๑) หน่วยงานภาครัฐทั้งภายในและภายนอกกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (๒) จังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (๓) ภาคประชาชน
- (๔) ภาคเอกชน ผู้ประกอบการ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิด
- (๕) องค์กรเอกชน
- (๖) สื่อมวลชน

๓. แนวปฏิบัติให้ภาคประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วม

กรมควบคุมมลพิษ กำหนดแนวทางปฏิบัติการเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของกรม ดังนี้

ภารกิจ/งาน	กลุ่มเป้าหมายประชาชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	แนวทางปฏิบัติการมีส่วนร่วม	กลไกการกำกับติดตาม/ หน่วยงานรับผิดชอบ
๑. การจัดทำนโยบาย แผน และมาตรการ ด้านจัดการมลพิษ	- หน่วยงานภาครัฐ (ใน/นอกกระทรวง) - จังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - องค์กรเอกชน - ผู้ประกอบการ - ภาคประชาชน	๑. จัดให้มีผู้แทนกลุ่มเป้าหมาย เข้าร่วมเป็น คณะทำงาน/คณะกรรมการในการจัดทำนโยบาย แผน และมาตรการ ด้านการจัดการมลพิษ โดยพิจารณาตามความจำเป็นและเหมาะสม ๒. จัดให้มีการประชุมรับฟังความคิดเห็นจาก กลุ่มเป้าหมาย <u>หรือ</u> เปิดรับฟังความคิดเห็น ผ่านทางเว็บไซต์ของกรม ๓. ใช้กลไกคณะกรรมการระดับชาติ (คณะกรรมการ ควบคุมมลพิษ / คณะกรรมการสิ่งแวดล้อม แห่งชาติ) ซึ่งมีผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้ทรงคุณวุฒิร่วมเป็นคณะกรรมการ <u>หรือ</u> ใช้กลไกการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีซึ่งต้องม ีการรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อนโยบาย และแผนด้านการจัดการมลพิษ ๔. จัดให้มีการเผยแพร่ นโยบาย แผนงาน มาตรการ ด้านการจัดการมลพิษผ่านทางเว็บไซต์ของกรม <u>หรือ</u> เฟสบุ๊กแฟนเพจ <u>หรือ</u> แอปพลิเคชันที่กรมได้พัฒนาขึ้น	กำหนดให้กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย กองจัดการคุณภาพอากาศและเสียง และกองจัดการคุณภาพน้ำ เป็นผู้รับผิดชอบ การดำเนินการติดตามประเมินผลและ รายงานผลการดำเนินงานเป็นรายปี <u>หรือ</u> ตามช่วงเวลาที่เหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ

ภารกิจ/งาน	กลุ่มเป้าหมายประชาชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	แนวทางปฏิบัติการมีส่วนร่วม	กลไกการกำกับติดตาม/ หน่วยงานรับผิดชอบ
๒. การกำหนดมาตรฐาน คุณภาพสิ่งแวดล้อม	<ul style="list-style-type: none">- หน่วยงานภาครัฐ (ใน/นอกกระทรวง)- จังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น- องค์กรเอกชน- เครือข่ายภาคประชาชน	<ol style="list-style-type: none">๑. จัดให้มีผู้แทนกลุ่มเป้าหมาย เข้าร่วมเป็น คณะทำงาน/คณะกรรมการในการพัฒนา/ ปรับปรุงมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมโดยพิจารณา ตามความเหมาะสมและความจำเป็น๒. จัดให้มีการประชุมกลุ่มย่อย (Focus group) เพื่อให้ความเห็นเกี่ยวกับกำหนดค่ามาตรฐาน คุณภาพสิ่งแวดล้อม๓. จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์ ของกรม๔. ใช้กลไกคณะกรรมการระดับชาติ (คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ) ซึ่งมีผู้แทน จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้ทรงคุณวุฒิร่วม เป็นคณะกรรมการในการพิจารณาให้ความเห็น ต่อการกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม๕. จัดให้มีการเผยแพร่มาตรฐานคุณภาพ สิ่งแวดล้อมที่มีผลบังคับใช้แล้วผ่านทางเว็บไซต์ ของกรมหรือเฟซบุ๊กแฟนเพจหรือแอปพลิเคชัน ที่กรมได้พัฒนาขึ้น	กำหนดให้กองจัดการกากของเสียและ สารอันตราย กองจัดการคุณภาพอากาศ และเสียง และกองจัดการคุณภาพน้ำ เป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินการติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงาน เป็นรายปี หรือตามช่วงเวลาที่เหมาะสม อย่างสม่ำเสมอ

ภารกิจ/งาน	กลุ่มเป้าหมายประชาชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	แนวทางปฏิบัติการมีส่วนร่วม	กลไกการกำกับติดตาม/ หน่วยงานรับผิดชอบ
๓. การกำหนดมาตรฐาน ควบคุมมลพิษจาก แหล่งกำเนิด	<p>- หน่วยงานภาครัฐ (ใน/นอกกระทรวง) เกี่ยวข้องกับแหล่งกำเนิดมลพิษนั้นๆ ประกอบด้วยหน่วยงานอนุญาต หน่วยงาน กำกับดูแล และหน่วยงานวิชาการ เช่น สถาบันการศึกษา</p> <p>- เอกชน / ผู้ประกอบการ / เจ้าของผู้ ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ</p> <p>- เครือข่ายภาคประชาชน</p>	<p>๑. จัดให้มีผู้แทนกลุ่มเป้าหมาย เข้าร่วมเป็น คณะทำงาน/คณะกรรมการในการพัฒนา/ ปรับปรุงมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด โดยพิจารณาตามความเหมาะสมและความจำเป็น</p> <p>๒. จัดให้มีการประชุมรับฟังความคิดเห็นต่อร่าง มาตรฐาน หรือประเภทแหล่งกำเนิดมลพิษที่ จะต้องถูกควบคุม หรือ จัดให้มีการเปิดรับฟัง ความคิดเห็นจากผู้ได้รับผลกระทบ/ประชาชน ผ่านทางเว็บไซต์ของกรม</p> <p>๓. ใช้กลไกคณะกรรมการระดับชาติ (คณะกรรมการ ควบคุมมลพิษ และคณะกรรมการสิ่งแวดล้อม แห่งชาติ) ซึ่งมีผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้ทรงคุณวุฒิร่วมเป็นคณะกรรมการ ในการ พิจารณาให้ความเห็นต่อการกำหนดมาตรฐาน ควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด</p> <p>๔. จัดให้มีการเผยแพร่มาตรฐานควบคุมมลพิษ จากแหล่งกำเนิดที่มีผลบังคับใช้แล้ว ผ่านทางเว็บไซต์ ของกรม หรือเฟสบุ๊กแฟนเพจ หรือแอปพลิเคชัน ที่กรมได้พัฒนาขึ้น</p>	<p>กำหนดให้กองจัดการกากของเสียและ สารอันตราย กองจัดการคุณภาพอากาศ และเสียง และกองจัดการคุณภาพน้ำ ซึ่งเป็นหน่วยงานกำหนดมาตรฐาน ควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด เป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินการติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงาน เป็นรายปี หรือตามช่วงเวลาที่เหมาะสม อย่างสม่ำเสมอ</p>

ภารกิจ/งาน	กลุ่มเป้าหมายประชาชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	แนวทางปฏิบัติการมีส่วนร่วม	กลไกการกำกับติดตาม/ หน่วยงานรับผิดชอบ
๔. การจัดทำรายงาน สถานการณ์มลพิษ	<ul style="list-style-type: none">- หน่วยงานภาครัฐ (ใน/นอกกระทรวง)- จังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น- สถาบันการศึกษา- องค์กรเอกชน- ผู้ประกอบการ- เครือข่ายภาคประชาชน	<ol style="list-style-type: none">๑. จัดให้มีผู้แทนหน่วยงานในกระทรวงที่เกี่ยวข้อง เข้าร่วมเป็นคณะทำงาน/คณะกรรมการในการ จัดทำรายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย โดยพิจารณาตามความเหมาะสมและความจำเป็น๒. จัดให้มีการประชุมรับฟังความคิดเห็นต่อร่าง รายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย <u>หรือ</u> จัดให้มีการเปิดรับฟังความคิดเห็นผ่านทาง เว็บไซต์ของกรม๓. ใช้กลไกคณะกรรมการระดับชาติ (คณะกรรมการ ควบคุมมลพิษ / คณะกรรมการสิ่งแวดล้อม แห่งชาติ) ซึ่งมีผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้ทรงคุณวุฒิร่วมเป็นคณะกรรมการ ในการ พิจารณาให้ความเห็นชอบต่อรายงานสถานการณ์ มลพิษของประเทศไทย๔. จัดให้มีการเผยแพร่ข้อมูลสถานการณ์มลพิษของ ประเทศไทย ผ่านเว็บไซต์ของกรมหรือเฟสบุ๊ก แฟนเพจ หรือแอปพลิเคชันที่เกี่ยวข้องกับมลพิษ ซึ่งกรมได้พัฒนาขึ้น	กำหนดให้กองยุทธศาสตร์และแผนงาน/ สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษ ที่ ๑ - ๑๖ เป็นผู้รับผิดชอบการประมวลผล และจัดทำรายงานสถานการณ์มลพิษ เป็นรายปี หรือตามช่วงเวลาที่เหมาะสม อย่างสม่ำเสมอ

ภารกิจ/งาน	กลุ่มเป้าหมายประชาชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	แนวทางปฏิบัติการมีส่วนร่วม	กลไกการกำกับติดตาม/ หน่วยงานรับผิดชอบ
๕. การพัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยีในการจัดการมลพิษ	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานภาครัฐ (ใน/นอกกระทรวง) - จังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - สถาบันการศึกษา - องค์กรเอกชน - ผู้ประกอบการ - เครือข่ายภาคประชาชน 	<ol style="list-style-type: none"> ๑. จัดให้มีการสื่อสารสู่สาธารณะ โดยการเผยแพร่คู่มือองค์ความรู้ และเทคโนโลยีการจัดการมลพิษ ผ่านทางเว็บไซต์ หรือเฟสบุ๊กแฟนเพจของกรม หรืออื่นๆ เช่น นิทรรศการ ๒. จัดให้มีการต่อยอดและเสริมสร้างความรู้ด้านการจัดการมลพิษให้กับทุกกลุ่มเป้าหมาย 	กำหนดให้สำนัก / กอง / ศูนย์ เป็นผู้รับผิดชอบ การประเมินผล การรับรู้และรายงานผลการดำเนินงาน เป็นรายปี หรือตามช่วงเวลาที่เหมาะสม อย่างสม่ำเสมอ
๖. การจัดการเรื่องร้องทุกข์ด้านมลพิษ	<ul style="list-style-type: none"> - ประชาชนผู้ได้รับความเดือดร้อนจากภาวะมลพิษ - เอกชนผู้ประกอบการเจ้าของผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ 	<ol style="list-style-type: none"> ๑. จัดให้มีช่องทางกรรับเรื่องร้องทุกข์ด้านมลพิษ จากประชาชนที่หลากหลาย ๒. จัดให้มีการกำหนดรหัสติดตามผลการดำเนินงาน เรื่องร้องทุกข์ด้านมลพิษ และการใช้ไปรษณียบัตรประเมินผลการดำเนินงานจัดการเรื่องร้องเรียนด้านมลพิษจากประชาชนผู้แจ้งเรื่อง ๓. จัดให้มีการเผยแพร่ข้อมูลภาพรวมของการจัดการเรื่องร้องทุกข์ด้านมลพิษ ผ่านทางเว็บไซต์ หรือเฟสบุ๊กแฟนเพจของกรม หรือแอปพลิเคชันที่เกี่ยวข้องกับมลพิษซึ่งกรมได้พัฒนาขึ้น 	กำหนดให้กองตรวจมลพิษ / สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ ๑ - ๑๖ เป็นผู้รับผิดชอบการติดตามประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานเป็นรายปี หรือตามช่วงเวลาที่เหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ
๗. การติดตามตรวจสอบแหล่งกำเนิดมลพิษและบังคับการตามกฎหมาย	<ul style="list-style-type: none"> - เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ - เอกชน ผู้ประกอบการเจ้าของผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ 	<ol style="list-style-type: none"> ๑. จัดให้มีการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในแนวทางการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ ๒. จัดให้มีกระบวนการตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ โดยการจัดให้มีช่องทางกรรับแจ้งเรื่อง 	กำหนดให้กองตรวจมลพิษ/ สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ ๑ - ๑๖ เป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินการติดตามประมวลผลและรายงานผลการดำเนินงาน เป็นรายปี หรือตามช่วงเวลาที่เหมาะสม

ภารกิจ/งาน	กลุ่มเป้าหมายประชาชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	แนวทางปฏิบัติการมีส่วนร่วม	กลไกการกำกับติดตาม/ หน่วยงานรับผิดชอบ
		ร้องเรียนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ และการใช้ ไปรษณียบัตรสอบถามความคิดเห็นของเจ้าของ แหล่งกำเนิดมลพิษต่อการปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่ ๓. จัดให้มีการเผยแพร่ข้อมูลภาพรวมของการ ตรวจสอบแหล่งกำเนิดมลพิษและบังคับการตาม กฎหมายผ่านทางรายงานประจำปีของกรม หรือ เว็บไซต์ของกรม	อย่างสม่ำเสมอ

ปรีญาพร

(นางสาวปรีญาพร สุวรรณเกษ)

อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ

วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๗